

natur vest 1 - 1976

I dette nummer:

Foreningens tillitsmenn 1975

Valgkomiteens forslag

Intervju med formannen

Virksomheten 1975 - gruppens
årsberetninger

Fra skolefronten:
"VI VIL VERNE"

Nytt lokallag på Stord

Fra Stryn Miljø- og Naturvernlag

Bergen Natur og Ungdom

Aksjon mot veiplan 2

Naturheftet Li og Lund

Årsregnskap 1975

Nye vedtekter

VERVEKAMPANJEN

Aksjon mot juleslusing

Kan du skaffe ett nytt medlem ?

FREDET EIK I TØRVIKBYGD - foto: BT

VESTLANDSKE NATURVERNFORENING

Vi innbyr til

ÅRSMØTE 1975

onsdag den 10. mars 1976 kl. 19.--

1

Bergens Haandværks- og Industriforening

Dagsorden:

1. Årsberetning
2. Regnskap
3. Valg
4. Eventuelt

Vennlig hilsen
Vestlandske Naturvernforening

Etter årsmøtet - ca. kl. 20.--:

PROFESSOR ROBERT KLOSTER:

«Nordåsvannet fra steinalder til motoralder»

Kåseri med lysbilber

Foto: B.T.

Foreningens tillitsmenn i 1975

Styret: Formann Cornelius Schilbred
varaformann Honoria Hamre
kasserer Gunnar Jebsen
styremedlemmer Rolf Voss-
gård og Ivar Steine

Varamenn: Trond Andersen
Rezi Faye

Valgkomite: Knut Jorem, Kåre Hesje-
dal, Jostein Myklebust

**Utsendinger til NNVs representant-
skapsmøte 1975:**
Honoria Hamre, Cornelius Schilbred,
Jon Reme (Stryn Natur- og Miljø-
vernlag)
med varamenn:
Rolf Vossgård, Ivar Steine, Trond
Andersen

Revisorer:
Johanne Kjennerud og Leif Magnus
Lien

Gruppeledere:
Energi: Aksel Foyen
Forurensning: Arne Fjellberg
Mongstad: Håkon Kryvi
Landskapsvern: Inger-Lise Skarstein
Dyr- og plantevern: Gunnar Jebsen
Opplysning: Jostein Myklebust
Bg. Natur og ungdom: Jens Chr. Holm

Forslag fra valgkomiteen til styre-
medlemmer i Vestlandske Naturvern-
forening 1976.

Formann: Cornelius Schilbred
Styremedl.: Ivar Steine (valgt for
to år i 1975).
Rolf Vossgård (valgt
for to år i 1975).
Gunnar Jebsen (gjen-
valg).
Rezi Faye.

Varamenn: Wenche Jacobsen
Trond Andersen (gjenvalg)

**Utsendinger til representantskaps-
møte i NNV.**

Valgkomiteen har gitt styret full-
makt til å foreslå representanter
med varamenn.
Styret foreslår derfor:

Rezi Faye
Ivar Steine
En representant for lokallag

Varamenn: Wenche Jacobsen
Trond Andersen

Valgkomite: Knut Jorem, Honoria
Hamre, Baard Isdanl

**Leilighet
eller
hus?**

Få brosjyre i Bergen Bank

ELDRE
MENNESKER
*har også sin plass
i trafikkbildet.*

Vis hensyn -
og husk bilbeltet.

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET
VESTA HYGEA

100 kontorer over hele landet.

«Flere lokallag den viktigste oppgaven for VNV i 1976.» sier formann, Cornelius Schilbred.

"Kort og brutalt, Cornelius Schilbred, har det frivillige naturvern-arbeidet som bl.a. drives av VNV utspilt sin rolle?"

Nei, ikke ennå, selv om jeg synes naturvernets mål nå må være å gjøre seg selv overflødig. Først må ideene slå gjennom i politiske partier.

Vi har et godt samarbeid med Miljøverndepartementet. Departementet trenger informasjon om lokale forhold. Slik forholdene er idag ser det ut til å trykke saksbehandling- en at naturvernets syn kommer med.

Jeg tror at uansett politisk oppfatning, er de fleste mennesker miljøkonserverne. Problemet er at miljøverdier er vanskelige, for ikke å si umulige, å måle i penger.

Det som truer miljøet, som veier, industri og kraftutbygging kan

derimot ofte gi pengemessige gevinster. Vår oppgave blir å undersøke om det finnes andre løsninger enn dem som er foreslått, som vil gi mindre belastning på miljøet.

"

"Hva bør da VNV i første rekke ofre tid og krefter på i 1976?"

Foreningens viktigste oppgave i 1976 blir å etablere flere lokallag. Vi må arbeide videre for vern av lokalmiljøet. Vårt mål er å ha sentrale faggrupper, som ser på problemene i samarbeid med lokal-lagene.

"

"Du har jo vært en tur i USA. Er det indiskret å spørre hva besøket gjaldt?"

Jeg fikk for et par år siden et oljestipend. Hensikten nå var å studere amerikansk energipolitikk og også presentere det arbeid vi gjør på NHH innenfor petroleums-økonomi. Jeg kom også inn på gasskraftverk. Da la jeg ikke skjul på min bakgrunn i naturvernet og at jeg hadde begynt i interessere meg for petroleumsøkonomi fordi jeg hadde en følelse av at natur og miljø er knappere ressurser enn olje og gass. Dette gjelder både nasjonalt og internasjonalt. Men det er klart at for amerikanere er lokale norske energiproblemer lite interessante. Så jeg forsøkte bl.a. å vise at det under visse forhold kan være god økonomi for et oljeselskap å levere billig gass til et gasskraftverk på plattform i Nordsjøen.

"

"Er gassen fra Nordsjøen som energikilde fremdeles din hjertesak?"

Dette er den sak hvor jeg som økonom har følt at jeg kunne bidra til debatten. Det er ikke bare aktuelt med gass, men også olje i fullren-

sete kraftverk. Dette gir mulighet for gunstig samspill med vår eksisterende vannkraft. Vi får også mulighet for utsettelse av spørsmålet om atomkraft, og utbygginger som Veig, Jotunheimen, Gaularvassdraget og Gjengedal/Naustdal, for å nevne de vassdrag som er mest aktuelle for oss i Vestlandske Naturvernforening.

Kraftverk i Nordsjøen

De olje- og gassfeltene som er mest aktuelle er Frigg, Heimdal og Statfjord. Statfjordfeltet bør for eksempel kunne ses som et direkte alternativ til Jotunheimen. Hvis gassen fra Statfjord ble nytt i et plattformkraftverk og kraften ført iland med kabel, ville dette gi en årlig kraftproduksjon 7 ganger større enn den planlagte utbyggingen av Jotunheimen. Når Jotunheimen kan gi 10 ganger så meget kraft som Steinslandsutbyggingen i Stølsheimen, skjønner vi hvilke enorme energimengder det er snakk om på Statfjordfeltet. Dette er bare naturgassen. Målt i energimengde er det omlag 4 ganger så meget olje som gass på Statfjordfeltet. Det er lite sannsynlig at så store energimengder kan anvendes i Norge i sin helhet. Men noe vil bli nytt i her i landet, og det er på den bakgrunn vi bør se en mulig utsettelse av atom- og vannkraftutbyggingen. Oljen og gassen blir utvunnet i alle fall, slik at spørsmålet er hvor meget vi skal nytte i vår egen energihusholdning.

"

"Hvilken respons har dine synspunkter møtt og i hvilke fora?"

Jeg tør vel si at mine og Naturvernets synspunkter ikke er blitt like vel mottatt av alle.

Det er klart at Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen sammen med Industridepartementet er de viktigste instansene når det gjelder å tilrettelegge spørsmål om kraft-

utbygging for Stortinget. Som det vil ha fremgått av pressen i den senere tid, ser det ikke særlig lyst ut for gasskraftverk i forbindelse med Friggfeltet. Gassledningen til Karmøy blir dyr, og det samme blir visstnok et gasskraftverk på feltet.

Jeg går ut fra at disse utredningene blir gjort alminnelig tilgjengelig. Særlig er jeg overrasket over avismeldingene om plattformkraftverk. Investeringene blir oppgitt av NVE til å være mer enn det dobbelte av hva vi har fått oppgitt tidligere fra de bedriftene som først utredet spørsmålet om gasskraftverk på plattform.

Men spørsmålet om staten skal kreve levert den gassmengde den har rett til fra Friggfeltet, er ikke lagt frem for Stortinget ennå. Så det blir interessant å se det endelige utfall. Det er mange som håper å se direkte nytte i Norge av olje og gass fra Nordsjøen. Jo lenger tid som går før dette skjer, desto større blir presset på våre utbygde vassdrag.

Gjennom mine foredrag har jeg fått inntrykk av at det er en positiv innstilling til gasskraft som alternativ til atom- og vannkraft hos den alminnelige mann. Mange synes det er betenkelig å brenne opp lagerressurser. Men når det først er besluttet å utvinne ressursene, er de fleste enige i at vi bør nytte noe i norsk energiforsyning

"

"Til slutt, hvordan vurderer du virksomheten i året som gikk?"

Jeg synes virksomheten i året som gikk har vært normal. Det har ikke vært noen skarpe konflikter.

For Bergens del ser ikke fremtiden for lokalbanen særlig lys ut. Nordasvannet er absolutt i faresonen, når bystyret går inn for Sjølinjen for motorveien fra Fana. Dette er saker VNV har engasjert seg i, og

som vi fortsatt vil arbeide med. Vi mener at en lokalbane vil gi det beste reisetilbud til mange trafikanter. På lengre sikt vil også lokalbanen gi de billigste reisene, ifølge de ekspertene som har utredet økonomien. Hvis en går inn for lokalbane, kan en samtidig spare Nordåsvannet.

VNV har lenge arbeidet for å verne den resterende delen av Stølsheimen. Stortinget ga i 1975 konsesjon for en redusert utbygging av Steinslandsvassdraget. Vi hadde

håpet at en kunne gitt Modalen kompensasjon for ikke-utbygging, og vernet Stølsheimen.

Av gledelige begivenheter i året vil jeg nevne etableringen av et natur- og miljøvernlag på Stord. Der arbeides det aktivt og godt. Jeg vil også peke på den sterke innsatsen i Stryn Natur- og Miljøvernlag, kanskje særlig i forbindelse med kommunevalget. Utbyggingen av naturvernarbeidet gjennom drønelse av flere lokale lag anser jeg som sagt for å være vår viktigste oppgave også i 1976.

VIRKSOMHETEN 1975

Energigruppens arbeidsoppgaver i 1975.

Gruppens arbeidsfelt må tilpasses i takt med den utvikling som finner sted i landets energisituasjon. Opprinnelig var problemene i vassdragsreguleringer vårt eneste ansvarsområde. Idag må vi dekke også miljøforstyrrende virkninger av alternative energikilder som f.eks. kjernekraft, oljefyrte varmekraftverk og gasskraft. Vassgassen i Nordsjøen står for oss som det mest akseptable alternativ til utbygging av våre verneverdige vassdrag.

Kraftlina nord for Hardangerjøkulen

Vi må også etterhvert foreta en viss prioritering av vårt engasjement i vernesaker, hvor vernet av Hardangervidda med Veig nå fremstår som en spesiell hastesak.

Hardangervidda må få status som nasjonalpark og denne må også omfatte områdene i Hordaland som går inn under begrepet Eidfjord-syd.

Av andre store oppgaver vi er engasjert i vil vi nevne Jotunheimen - Breheimen og Gaularvassdraget.

Parallelt med bestrebelsene på å begrense de tekniske inngrepene i naturen tar vi del i diskusjonen om hvorledes veksten i energiforbruket kan begrenses. Det er i øynefallende at prisfastsettelsen her er en avgjørende faktor. Lavpriskontraktene med kraftkrevende industri fører til et stort press på utbyggingstakten i våre vassdrag.

Sammestres i Aurland kommunestyre.

Ikkje utbygging av Flåmsvassdraget

Nedsatt forbruk i denne industrien frigjør kraftmengder som blir eksportert til langt gunstigere priser og skaper store overskudd hos Statskraftverkene. Kunne vi fortsette reduksjonen av overforbruket til aluminiumsproduksjon o.l. ville veksten i det øvrige forbruk i stor grad kunne dekkes på denne måten og da til priser som tilsvarer dagens energiproduksjonskost. Sammen med en viss utbygging av gasskraftverk eller oljebasert varmekraft (med rensing av avgassene) bør muliggjøre et varig vern av våre største og

viktigste gjenværende vassdrag som f. eks. også Jotunheimen-Breheimen i vårt distrikt.

«Hva kan vi lære av «Stølsheimsaken?»

Etter mange års iherdig arbeid for vern av Steinslandsvassdraget i Stølsheimen er denne saken nå avgjort. Stortinget har besluttet at BKK får konsesjon for utbygging av de vestlige deler av vassdraget, mens Solrenningsvatn og Halsetvatn med tilliggende nedslagsfelt blir fri for inngrep. Vi gleder oss over at vår innsats har lyktes i en betydelig grad, og vi søker å få verneområdet i nordlig retning som kompensasjon for hva vi har måttet «avstå» fra Stølsvatnene og nedover langs vassdraget.

Vi må se på vern av Hardangervidda som vår mest presserende oppgave i tiden som kommer. Et samarbeid med andre sentrale verneforkjempere er etablert på landsbasis og vi håper og tror på muligheten av en gunstig avklaring i saker som varig vern av Veig og Dagalifallene i 1976.

Forurensningsgruppen

Gruppen har i 1975 hatt følgende sammensetning:
Arne Fjellberg (form.)
Trond Andersen
Ian Dundas (faglig konsulent)

Saker:

Fyllingen i Rådalen, Fana.

Før sommerferien avga Dundas en rapport ang. søknad om utslipp av sigevann til Mjølkevik fra fyllingen i Rådalen, Fana. På bestemte vilkår kunne en gå med på utslipp, da disse var av midlertidig karakter. Avløpsvannet skal ledes til kloakk når denne blir ferdig.

Kørelen, Sotra.

Fjellberg og Andersen var 19.6.1975 på befaring til Kørelen på Sotra i forbindelse med motstridende bruksinteresser av vannet, som ligger dels i Fjell dels i Sund kommuner. En grunneier i Fjell kontaktet VNV

for å få støtte i en strid med Eidesund Vassverk, Sund. Vassverket, som allerede var under bygging, ville legge restriksjoner på bruken av vannet både i Sund og Fjell. Det var dessuten ikke utredet hvilke konsekvenser en uttapping ville få for vannstanden og den biologiske balansen i vannet. Vannet har stor rekreasjonsverdi for befolkningen i området, både ved fiske og bading om sommeren. Enkelte hadde planer om fiskeoppdrett, noe som ville vanskeliggjøres om vannet ble brukt som drikkevannskilde.

Det ble tatt kontakt med diverse parter i saken, (form. i styret for vassverket, den tekniske konsulenten for utbyggingen, Fiskerinemnda i Fjell foruten Fiskeriteknikeren i Hordaland og Bergen Jeger- og Fiskerforening). Saken inneholdt flere uklare og til dels motstridende momenter. Forurensningsgruppen ville ikke engasjere seg ytterligere før disse var avklart.

Et moderat vannuttak vil neppe virke forstyrrende inn på dynamikken i vannet. Dessuten, hvis vannet først blir brukt til drikkevann, vil en ha bedre garanti for at det ikke senere blir tilført forurensninger fra div. virksomheter i nedslagsfeltet.

Saken stiller seg annerledes hvis vannuttaket økes ut over de 800 personekvivalenter det nå er dimensjonert for. VNV bør holde et øye med saken om det blir noe av oljevirkksomheten på Sotra i fremtiden.

Norsk Vegplan II for Bergen.

Fjellberg har deltatt i en tverrfaglig gruppe som har behandlet Norsk Vegplan II for Bergen. En uttalelse ble sendt Byutviklingsseksjonen den 12. august 1975

Bossplassen på Unneland vil etter det vi har fått opplyst bli nedlagt i løpet av året.

Mongstadgruppen

Det ble i 1975 ikke fremlagt noen konkrete planer for hverken aluminaverket eller urea/amoniak-fabrikk på Mongstad. Det hele syntes fortsatt "å ligge på is". Gruppen holder seg så godt det lar seg gjøre løpende orientert om eventuelle foretagender. M.h.t. det eventuelle aluminaverket ser det ut for at man enten vil deponere rødslammet på land, eller legge verket et annet sted, gjerne i utlandet. Planen om dumping av slammet i Fensfjorden, som opprinnelig foreslått, antas nå å være definitivt forlatt. Noe annet ville også forbause når man tar i betraktning de veldige forurensninger gjennomføringen av en slik plan ville medføre.

Ellers følger man SO₂-utslippene fra Raffinor nøye.

Landskapsverngruppen

Leder Inger-Lise Skarstein

Gruppen har hatt samme medlemmer som foregående år, bortsett fra Even Brauteset som har flyttet fra byen.

Gruppen har behandlet en rekke saker som kom inn under gruppens fagområde. Flest - og mest tidkrevende - saker angående kraftlinjetraséer. Landskapsvernsaker i forbindelse med forskjellig utbygging som f.eks. veianlegg og andre naturinngrep.

Gruppen er kontaktledd for Kampanjen Hold Skjærgården Ren, World Wildlife Fund og Naturvettaksjonen.

Av større saker behandlet i 1975 kan spesielt nevnes: Kraftlinjetraséen Apeltun, Loddefjord, Sotra. Denne saken er behandlet i flere omganger og flere befaringer er foretatt. Kryssingen over Hammersland, Dolviken og Knapen området med høye luftspenn er uakseptabelt ut fra natur- og bomiljøhensyn. Alternativ med jordkabel må foretrekkes.

Linjetraséen Apeltun - Os. Foreløpig muntlig uttalelse ang. de forskjellige alternativer under befaring arr. av BKK/NVE.

Lokal 60 kv linje Varaldsøy er behandlet.

132 kv linje Knarvik - Meland bedt om alternativ løsning.

Sommerskisenter på Koldedalsbreen i Årdal Austre Statsalmenning. Dokumentene som fulgte saken ga meget sparsomme opplysninger om anlegget. Etter konf. med kjentfolk i Årdal, bl.a. formannen i Fjellstyret fant gruppen å måtte fraråde bygging overfor Miljøverndepartementet. Saken er ikke avgjort.

Gruppen hadde ingen merknader til bygging av nytt skitrekke ved Mari-stuen Høyfjellshotel, Lærdal.

Riksveg 14. Østereidet - Vikanes. Romarheimlinjen. Gruppen går inn for alternativ i tunnel ved Nesbø mot Stallfjordsbotn for å unngå forurensning av Husdalsvannet som er drikkevannsreservoar og ut fra jordbruks- og naturvern hensyn.

Senking av Erviksvannet i Selje kommune. Sogn og Fjordane. Senking frarådes. Forslag til plan for vern av våtmark i området under arbeid i Miljøverndepartementet.

Henvendelse til Hordaland Vegkontor og Riksantikvaren ang. vegplaner i Jondal (Hardanger) sentrum. Vegen vil gå tett inn på fasaden på det gamle gjestegiveriet og slette karakteristisk hageanlegg foran dette.

Sandhenting, Herdla, Askøy kommune. Gruppen går imot at det gies tillatelse til mer sandgraving utenfor Herdla, før en har foretatt allsidige undersøkelser og vurdering av hva sandgravingen kan føre til for strandlinjen, topografien og dyrelivet i vann og på land.

Dyr- og planteverngruppen

Overføring av Gautingdalsvassdraget i Høyanger.

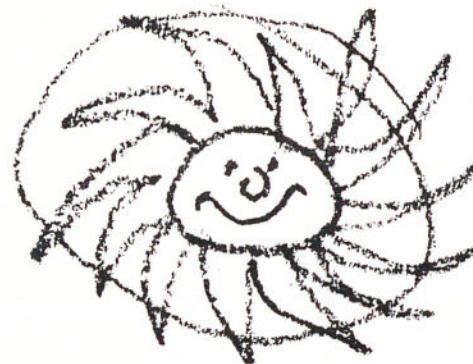
I anledning konsesjonssøknad fra Årdal og Sunndal Verk om overføring av Gautingdalsvassdraget til Bergsvatn, er det blitt utført viltundersøkelser i det aktuelle området av Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfiske ved Odd Kjos-Hansen.

Ved eventuell utbygging synes skadene på viltet i første rekke å gjelde området ved Bergsvatn hvor ca. 3200 dekar frodig vegetasjon blir neddemt.

Dette vil medføre en svakere bestand av småvilt som hare og lirype og det blir også påpekt at området er viktig sommerbeite for hjort.

Konklusjonen i rapporten er forøvrig at eventuelle reguleringsinngrep skjer i et område som fra før har en heller liten viltbestand.

"VI VIL VERNE"
Naturvern for Barn

Det vi lærer i de første skoleårene glemmer vi ikke så lett. Kanskje fordi kunnskapene da betyr så meget for oss akkurat idet vi får dem. Derfor har det vært nedslående for oss så ofte å ha måttet svare nei når lærere for småklassene har bedt oss om materiell for enkel naturvern-undervisning. Vi tror jo at det er

spesielt viktig at barnene tidlig kan få forståelse av naturen som livsgrunnlag og menneskenes plass i systemet.

I lengre tid har vi arbeidet med å få laget en enkel arbeidsbok om naturvern. Så enkel at den skulle kunne brukes i småklassene, og ikke minst, så billig at alle skolene skulle kunne få den.

Et samarbeid mellom Bergen Bank, adjunkt Sveinung Melkild, tegneren Hasse Skaug og Vestlandske Naturvernforening har resultert i et arbeidshefte "Vi vil verne". Heftet er trykket i 5000 eksemplarer, og er utdelt til alle elevene på 2.klasse-trinnet i Bergen Kommune, sammen med brev til foreldre og lærere.

Vi er meget glad for at denne arbeidsboken nå er blitt utdelt til disse elevene. Og vi håper at dette er en begynnelse. En begynnelse til øket forståelse hos barnene - og foreldrene. En begynnelse til øket forståelse hos skolemyndighetene for at dette emne trenger bredere plass og større oppmerksomhet.

Rezi Faye

Opplysningsgruppen

har arbeidet med Natur Vest, opplegg, avtale med postverket osv.

Nytt lokallag

Stord natur- og miljøvernlag

ble stiftet 17. september på et møte der det ble valgt et interimstyre. På lagets første årsmøte i desember ble så stiftelsen for-

melt stadfestet. Vi gjengir her i faksimile referat fra dette møtet fordi vi mener det kom frem så mye som viser hvilke oppgaver et lokallag bør og kan ta opp. Birger Sætrevik er forøvrig medlem av Stord kommunestyre. Ved starten ble tegnet 90 nye medlemmer. -----

SUNNHORDLAND

Fredag 5. desember

Birger Sætrevik valt til formann i Stord Natur- og Miljøvernlag

— Etter skipingsmøte i september har interimstyret hatt to førebundne møter til dette årsmøtet og me vil i dag endeleg stifta Stord Natur- og Miljøvernlag (SNM), sa formannen for interimstyret Birger Sætrevik då han ynskde dei omlag 30 medlemene velkomen til årsmøtet. Han heldt fram at ved starten i september var det 20 mann på medlemslista, i dag står det over 90, noko han tykte lova godt for framtida. Det var berre å vona at mange av desse ville vera med å arbeida aktivt for å verna øya si natur og miljø, m.a. alle former for friluftstilbod Noko Stord har vore rik på men som no fleire stader står i fare grunna den sterke ekspansjonen i kommunen.

Han las og opp eit helsingstelegram frå Vestlandske Naturvernforening ved formannen Cornelius Schilbred.

Hardangervidda

Første post på saklista var ein film frå Hardangervidda som Arne Vatten hadde laga. Han har fleire summar gått på Vidda og m.a. dreve med ringmerking av fugl. Her er eit svært rikt fugleliv med omlag 100 artar og 50 av desse hekkar her. Av dei meir sjeldne fuglane me fekk sjå var lappspurv som har den sørgaste hekkeplassen på Vidda. Ein har ikkje funne att ringmerka fugl av denne arten, men ein trur vinterkvarter er i aust, truleg China. Ein annan sjeldan fugl var snøugle med eit vingespenn på 1,5 m. Denne fuglen står i sterk fare for å verta utrydda, og ruger berre i store

gnagarar. Siste sumaren vart det funne berre eit snøugleier med 6 egg og berre 3 av desse ungane vaks opp. Det vart sett ut vakt ved reiret då det vart funne, fuglen skulle få ruga i fred og ikkje verta frástolen egg av reirplyndrarar. Egga er sjeldne for samlarar.

Vidare viste filmen ein reinsdyrflokk på 1200 dyr. Vøringfossen og Veigdalen som baa står på reguleringsplanen for vassdrag. Botanisk er Hardangervidda interessant med over 450 ymse slag planter og vekster då særleg Veigdalen som og er kalvingsstad for villreinstamma, den er på omlag 12.000 dyr.

Dette berre nokre spreidde glimt frå den omlag halvtimes lange interessante filmen.

Vedtekter og val

Interimstyret hadde arbeidd ut vedtekter for laget og dei vart godteknne samrøystes sjølv om det vart ei lita meiningsutveksling om arbeidsområdet, skulle det vera Stord, Stordøy eller kommunane Stord/Fitjar. Uttrykket Stordøya vart vedtatt og då med tydinga Stord og Fitjar kommunar.

I § 1 av dei 7 står det om formålet for SNM at laget skal vekkje forståing for natur og miljø, arbeide for best mogeleg å halda oppe miljøet og naturen sin karakter, arbeide for vern av særteigenskapar i naturen og miljøet, arbeide for å få alle former for forureining i luft, jord og vatn, likeins støy, under kontroll. Ved valet vart då Birger Sætrevik fyrste formann med Tore Kavlie som varaformann. Elles i styret sit Arne Vatten, Else-Laila Vestbøstad,

Arnold Holmedal, Odd Winge og Johs. Sekse. Det vart og valt varamenn til styret.

Arbeidspoppgaver

Årsmøtet gjekk så over til å diskutera kva saker laget skulle starta arbeidet med. Her vart det mange forslag, så mange at det skal verta mykje å henga fingrane i for dei som vil gå aktivt inn i laget.

— Arne Knutsen sa at laget måtte ta kontakt med Universitetet i Bergen med omsyn til å få freda den sermerkte Storsøya nordom Huglo. Laget måtte og arbeida for å ta vare på kulturlandskapet som går meir og meir i oppløysing då her vert meir bypreg og urbanisert. Han nemnde særleg området Vatna/Økland. Kva med setrane som det ved århundreskiftet var 17—18 stk. av? I dag er det ingen att, vil det ikkje vera ei oppgave å få restaurert ei slik, gjerne i samarbeid med andre lag? Sjå berre kor populære Hauglandskvernane er vorte.

Birger Sætrevik opplyste at fleire alt hadde nemnt bosdungen på Valvatna, der må gjerast noko. Det er kome melding om at ein katt og ei jordugle er vorte forgifta der ute og måtte avlivast. Dei er sendt til undersøking. Vidare må alle kloakkane som renn i sjøen registrerast.

Per Skjæveland spurde om kva med badeklassane, burde ikkje dei stader som kan nyttast som slik registrerast og sikrast for dette bruk? Det verka mest komisk at ein på ei øy etter kvart må dra lange vegar for å koma til bade plass. Han sikta først og fremst til Breivik på Rommetveit som no står i fare for å

verta øydelagd. Eit problem eit lag som dette må kunna sei si mening om.

— Sætrevik opplyste at interimstyret hadde diskutert denne saka, dei var kome til at Breivik måtte takas vare på som bade plass.

Sævarhagsvika måtte kunna nyttast som småbåthamn for Haga/Tyse område då denne vika ikkje er god til bade plass. Kråkeholmen kunne då nyttast som liten båthamn for dei som bur der og ein trong ikkje laga parkeringsplass.

— Arne Berger sette lyset på Tysevatnet som framtidig drikkevann for kommunen og dei svært restriktive reglar som då vil koma. Her var noko å ta i ferde med, m.a. ville stien framom Vaulane verta stengt!

— Olav Fjell meinte at ein ikkje berre skulle ta vare på og verna om gamle miljø, ein måtte og få til nye og gode. Han nemnde særleg området kring skulen på Nysæther som i dag hadde eit framifrå godt miljø og god natur, men som etter reguleringsplanen ville verta totalt øydelagd, med busetnad heilt inn til skulen. Det vart for lite «pusterom».

Fleire var samde i dette synet og Adlandsfeltet vart og nemnd som døme på for hard utnytting av naturmiljøet.

— Odd Winge ville oppmoda laget til å be biblioteket kjøpa inn så mykje literatur om natur- og miljøvern som mogeleg.

Til slutt sa Johs. Sekse at sett på bakgrunn av folketalet i dei to kommunane på øya var medlemstallet i laget for lite. Ein vervekampanje måtte koma igang for å få mest mogeleg medlemmer.

FRA STRYN

MILJØ- OG NATURVERNLAG

Utbygginga av Jotunheimen/Breheimen i brennpunktet for Stryn Natur- og Miljøvernlag.

«Kampen om generasjonsressursane må førast med styrke» sier Jan Reme, nestformann i laget.

Vi går en interessant vinter og vår i møte når det gjeld spørsmålet om energi og kraftutbygging. Ikkje minst gjer det seg gjeldande omkring Jotunheimutbygginga.

Stryn kommune står sentralt i dette gigantprosjektet, og har etter kvart vist å meisla seg til ei sterkare ryggrad med tanke på å stå mot presset frå kraftbyggerane. Stryn Miljø og Naturvernlag ser det svært positivt når ordførar Matias Hilde uttaler at ein kan ikkje vente noko kraftutbyggingsvedtak i Stryn kommune enno. Vi har god tid og treng tid for å få denne store saka grundig utgreidd.

Varaordførar Alv O. Bergset gjev uttrykk for at valutfallet i haust har samanheng med den aukande motstand mot kraftutbyggingsplanane.

Endringa går i skeptisk og avvisande retning. Jotunheimen sine ressurser er såleis ikkje til salg for ein kvar pris. Også rådmann Sigurd Helset er innstilt på at det frå kommunen si side vert lagt opp til eit endå sterkare krav og handlingsmønster, mot eksperttise, som fullt ut skal femne om vitale interesser. Kampen er såleis i full gang, og vil halde fram i eit heller hardare klima.

Denne utviklinga, ein beinhard vilje til å vise at ikkje Staten åleine avgjer, er noko av det beste som har hendt og har teke sete reint

kommunalt politisk, segjer Jon Reme, nestform. i Stryn miljø- og naturvernlag. Kva det nye kommunestyret vil makte å få gjennom er uvisst. I alle høve har Stryn miljø- og naturvernlag fått sterk representasjon, to i formannskap og endå fleire i kommunestyret, og vil stå fram, også i den naturjevne sektor, om ikkje nett love gull, men grøne skoger. Vi ser dette som ei tillit frå folket i bygdene, og det er grunn til å tru at kommunen tek mot denne innvitten og brukar den.

Kva den nye ordføraren Paul Svarstad meiner om Jotunheimen er endå uklårt. Offisielt standpunkt må nok takast også frå det haldet, og interessant skal det bli å sjå om det vert solospel eller samarbeid i løysing av dei store kraftspørsmåla i Jotunheimen, til bate for eit høgt kvalitativt samfunn både i Stryn og i vidaste tyding.

Totalt er det heller ingen grunn til forsering, snarare oppbakking av strategi. Konesjonsnemnda må vere ansvarleg og sterk, tida arbeider for Stryn, også i omfang til viktig informasjon.

Vi opplever i dag at kraftmangel plutsleg er vorte overskot. Signaler frå Industridepartementets toppfolk (forhandlingsdirektør Odd Gøte) går ut på at reduksjonen i vekst i energiforbruk som eit verkleg faktum er venta å vare ved i åra framover. Vi må slutte å sløse med energien også vasskraftenergien er Statsministerens tale.

Desse signal og fleire viser med styrke at kampen om generasjonsressursane må førast, og kan førast med hell. Det tidspress mange politikara har brukt som årsak til raske avgjerdsle er borte.

Seminaret i november 1975 om Jotunheimen/Breheimenutbygginga i Olden, med Firda ungdomslag i samarbeid med Universitetet i Bergen gav viktige informasjonar om dei mange sider ei eventuell kraftutbygging rører ved. Millom desse lokalklima, jordbruk, vassblanding

og ising i fjorden, fiske, elvane og sosiale endringer.

Seminaret tok også for seg landskapsestetiske verdier som betyr mye for Stryn, men og for heile samfunnet. Turistane kjem hit nett-opp for å oppleve den fantastiske natur. Legg vi ned jordbruk/hagebruk, taper vi stor attraktiv kvalitet, og det er klart at det digre, glinsande stålmasser av kraftliner vil føre til stor landskapsestetisk skade.

Dei ulike verneinteressene i Sogn og Fjordane er ellers i aktuell drøfting om å skipa eit fylkeslag som skal ha som oppgave å samordne tiltak og påverke/korrigere utviklinga av det naturvern alle i botn og grunn er opptekne av.

Felles drøftingar, opplegg og primær energidebatt på møter i Stryn, Sandane og Førde, der m.a. Cornelius Schilbred har teke del med interessante utgreiingar om gasskraftverk, skaper nye tanker og vegar å gå. Motto må vere ei fast haldning, ei sterk plattform, standpunkt og alternative realiteter i vernearbeidet, ikkje minst med tanke på utviklinga vi går i møte.

Kan også nemne at gallupen for Stryn i samband med kraftutb. i Jotunheimen var positiv. Av dei 60-70 % som svarte var omlag 70 % i mot. Elles er det ofte vanskeleg å få den store del av folket engasjert til å ta standpunkt. Det gjeld både for og i mot.

Likevel synest det vera ei haldningsendring både politisk og i folket, det gjeld vel landet totalt, i synet om å ta vare på våre naturressurser, sier Reme til slutt.

BERGEN NATUR OG UNGDOM

Året 1975 har betyda fremgang for Bergen NU. Aktiviteten på papiret har vært relativt stor når vi sammenligner oss med andre lokal-klubber.

I de siste månedene mener vi å spore en større interesse og et bedre miljø blant våre medlemmer. Dette mener vi har en viss sammenheng med de ukentlige miljøkveldene.

Marinbiologisk gruppe har hatt flere møter. Videre hadde gruppen en helgetur før MARINBIOLOGISK SEMINAR ble arrangert i pinseferien.

Fuglegruppen har hatt møter og en ekskursjon til Herdla uten den helt gode deltagelsen.

Botanisk Arbeidsgruppe (bag) har også hatt møter i tillegg til to ekskursjoner.

Almenzoologisk gruppe har på sine møter diskutert gjennomføringen av aksjon Pinnsvin.

Feltkjemigruppen hadde stor deltagelse på sin omvisning på Vannlaboratoriet på Bergen Tekniske Skole.

Arkitekturvern-gruppen har hatt to foredragskvelder.

Fotogruppen startet opp i desember og kan med konkrete planer og tålig bra økonomi se fremtiden relativt lyst i møte.

Problemer med å få ut melding til medlemmene om de forskjellige gruppemøtene har lagt en demper for gruppeaktivitetene.

Følgende kurs & seminarer har vært avholdt:

Vårhalvåret.
Kurs i tale- og debatteknikk
Kurs om forskjellige energiformer
Kurs om olje.

Høsthalvåret.
Organisasjonsseminar
Sjølbergingsseminar

Våren 1975 deltok BNU i den inter-skandinaviske fenologiundersøkelsen.

Dugnaden på lokalene startet 5. april, og vi har nå brukbart

kjellerlokale for gruppeaktiviteter. På ungdomsmessen i Slått- haughallen i mai deltok BNU med egen utstilling med bra resultat. Vandrelereire i Stølsheimen i slutten av sommerferien samlet relativt liten deltagelse. Vi har videre gjennomført klippetjeneste, noe som har aktivisert våre medlemmer i stor grad. Aksjon mot juleslusing satte et verdig punktum for aktiviteten i 1975.

Fire medlemsmøter av mer høytidelig karakter har vært avholdt, det siste med nesten 50 deltagere. Styremøtene har vært avholdt med ujevne mellomrom, alt etter behov. En kan allikevel ikke si at styret har fungert tilfredsstillende.

BRED AKSJON MOT VEIPLAN 2 I BERGEN:

For lokalbane, mot veiutvidelser!

Bekymring for uttallet av bystyrets behandling av Veiplan II førte til at VNV tok initiativet til en aksjon mot planen. 18.juni ble representanter for Fortidsforeningen, Rossmuggrendens Vel, Husmorforbundet og andre interesserte invitert til et møte i VNVs lokaler der Siviling. Truls Lorentzen fra Byutviklingsseksjonen orienterte om Veiplan II. De tilstedeværende ble enige om samarbeid om en aksjon, og nytt møte i august.

På dette ble følgende besluttet:

1. Å utarbeide et forslag til opprop til bystyret om Veiplan II som flest mulig foreninger og politiske partier kunne underskrive.
2. Å arrangere et åpent møte om Veiplan II.

Oppropet fikk følgende ordlyd: Til bystyrets medlemmer.

Undertegnede mener at de fleste av dagens trafikkproblemer kan løses ved utbygging av kollektivtransporten. Den spontane lokal-

Vårt medlemsblad, NYTT FRA BNU, har kommet ut med 6 nummer i året som gikk, flere kunne vært ønskelig, men dårlig økonomi og eksamenspress har sinket arbeidet.

Samarbeidet med Vestlandske Naturvernforening har vært tilfredsstillende.

Andre NU: Rossvoll NU, Øystese, Stord NU

BNU's største problem må sies å være vansker med å få aktivisert de enkelte medlemmer.

Vårt nye arbeidsprogram vil forhåpentligvis være med på å rette opp noe av dette.

baneaksjonen som samlet nærmere 20 000 underskrifter for et par år siden, viser at en stor del av byens befolkning ønsker bane. En bane vil være rask, komfortabel, miljø- og ressursvennlig, og avlaste veiene.

Veiplan II skal snart behandles i bystyret. Dersom innstillingen fra Nærtrafikk-komiteen om bruken av samferdselsmillionene følges, vil nye og gamle hus bli revet, bomiljøer ødelegges, trafikkstøyen og forurensingen øke. En gjennomføring av Nærtrafikk-komiteens forslag vil bli så kostbart at hvis det blir vedtatt må lokalbanen skrinlegges.

Vi ber bystyret gå inn for lokalbane og overføring av motorveimillionene til banen.

Dersom de folkevalgte forkaster banen, må vi som berøres få lov til å si vår mening om de forskjellige motorveialternativene. Alle- rede nå vil vi uttale at det er en selvfølge at de mest miljøvennlige alternativene må velges for alle

traséer. Dette vil bl.a. si at hele traséen Nyborg-Eidsvåg-Amalie Skramsvei-Sentrum baseres på tunneløsninger, og at Sjølinjealternativet for søndre inntallsåre faller bort.

Følgende organisasjoner ga oppropet sin tilslutning: Bergen Krets av Norges Husmorforbund, Gamle Bergen, Bryggens Venner, Aksjonskniteen for lokalbane i Asane, Sandviksguttenes forening, Rose-smuggrendens Velforening, Fortidsforeningens Bergensavdeling, Vestlandske Naturvernforening.

Følgende partier ga oppropet sin tilslutning: Senterpartiet, Bergen Venstre, Bergen Sosialistisk Venstreparti.

I tillegg ble oppropet underskrevet av deltakerne på det meget godt besøkte åpne møtet om Veiplan II som VNV, Fortidsforeningen og Kosesmuggrendens Velforening arrangerte 8. september.

Oppropet ble oversendt bystyret før behandlingen av Veiplan II 15. september.

Som kjent gikk et flertall av bystyrets medlemmer inn for tunneløsninger for veitraséene i Nordre bydel. For søndre innfartsåre fikk vi en ny aksjonsomgang. Denne gangen var det beboere i Fana som tok initiativet. I samarbeid med disse utarbeidet VNV, fortidsforeningen, Bergen Arkitektforening og Bergen og Omland Friluftsråd en henvendelse til formannskapet og deretter til bystyret med anmodning om at valg av trasé måtte utsettes til veialternativene var bedre utredet.

Disse henvendelsene var forgjeves, Sjølinjealternativet ble vedtatt både av formannskap og bystyre, senere også av Hordaland Fylkesting.

Foreningene arbeider videre med saken.

NORSKE LANDSKAP

LI OG LUND 1976

heter et naturhefte som Vesta og Hygea har gitt ut. Heftet, som er trykt i et opplag på 80 000, er i første rekke beregnet på bruk i skolene hvor også det meste av opplaget går med. Selskapene har forøvrig gitt ut lignende hefter i en årrekke.

Det er professor Olav Gjærevoll som utarbeider tekstene og som står for de fleste av de 13 fotoene. Selskapene opplyser at heftene - så langt opplaget rekker - er å få gratis ved alle selskapskontorer. VNV har også fått et mindre opplag til interesserte medlemmer.

GAUK - fra illustrasjon i heftet.

VESTLANDSKE NATURVERNFORENING

Boks 1201 - 5001 Bergen

Jacobsfjorden, Bryggen

Årsregnskap for 1975

utgifter		inntekter	
porto, telefoner	kr. 5839.85	Fam. Loofts Gave	kr. 9000.-
trykksaker, papir	" 6744.83	renter av obligasjoner	" 585.-
sekretær og kontorhold	" 9312.12	bankrenter	" 990.69
reiser og befaringer	" 3281.30	salg av bøker og trykks.	1777.60
møter	" 7549.20	annonser og tilskudd	" 2100.-
gaver	" 352.-	medlemskontingent direkt.	
andre utgifter	" 940.30	innbetalt i 1975	kr. 1330.-
årets utferd Lysøen	" 253.-	medlemskontingentandel	
korreksjon kontingentandel		fra N. N. V. i 1975	" 22600
fra N. N. V. i 1974	kr. 1460.-	refusjon telefonlån	" 157.90
innbetalt kontingent			<u>kr. 38541.19</u>
til N. N. V. i 1975	" 1200.-		
Balanse: overskudd	<u>1608.59</u>		
	<u>kr. 38541.19</u>		

aktiva		Status pr. 31/12 1975	passiva
bankinnskudd 6 mnd. opps.	kr. 16835.75		N. N. V. tilgode
" sparev.	3944.07		kontingent for 1975
obligasjoner 6 1/2 % exportfinans	" 7900.-		kr. 300.
postgiro	" 304.56		kapitalkonto
kassebeh.	" 164.80		<u>kr. 51749.</u>
tilgode kontingentandeler fra N. N. V. 22600.-			
	<u>kr. 51749.18</u>		

Bergen 21/1 1976

U. Jølsen

Bergen 28/1-1976

Johanne Kjennerud

Revidert og flikket
i orden

Bergen, 27. januar 1976
Leif M. Lien

Vedtekter for Vestlandske Naturvernforening

Vedtatt på årsmøte 13. mars 1975

§ 1. Formål.

Vestlandske Naturvernforening har som formål, innenfor Norges Naturvernforbund, gjennom opinionsdannende virksomhet å vekke forståelse hos almenhet og myndigheter for nødvendigheten av vern om distriktets og landets natur og fremsynt disponering av naturressursene.

Med natur og naturressurser menes vann, lu.t, jord og berggrunn med forekommende mineraler, arealer, landskap og økosystemer med alle livsformer som hører hjemme der.

Vestlandske Naturvernforenings arbeid bygger på økologiske grunnprinsipper, på erkjennelsen av at menneskets fremtid er avhengig av at naturens funksjoner, produksjonsevne og mangfold opprettholdes, og at klodens folketall ikke overskrider naturens bæreevne.

Vestlandske Naturvernforening vil arbeide for:

- å hindre rovdrift på naturressurser og skadevirkninger i forbindelse med inngrep i eller påvirkning på naturen,

- å fremme tiltak for å bøte på skader som allerede er oppstått som følge av tekniske inngrep, forurensninger eller rovdrift,
- at all utnyttelse av naturressurser skal baseres på utholdenhets- og gjenvinningsprinsippet,
- å verne om naturens estetiske, rekreative og vitenskapelige verdier, og å sikre representative eksempler på naturområder, kulturlandskap, naturforekomster og arter av vekster og dyr.

§ 2. Organisasjon.

Foreningen inngår som underavdeling av Norges Naturvernforbund. Den representerer Norges Naturvernforbunds medlemmer, som er bosatt innen dens distrikt.

Distriktet fastsettes av representantskapet i Norges Naturvernforbund etter at uttalelser er innhentet fra foreningen og de tilgrensende kretsforeninger.

§ 3. Medlemskap.

Foreningens medlemmer er også automatisk medlem av Norges Naturvernforbund, såfremt ikke annet er særskilt fastsatt.

Som medlemmer av foreningen opp-tas enkeltpersoner, klubber, foreninger, organisasjoner, institusjoner, bedrifter og kommuner. Enkeltpersoner betaler den årlige kontingent eller en engangskontingent som er minst det 20-dobbelte av den årlige kontingent.

Foreninger, organisasjoner, institusjoner, bedrifter og kommuner betaler årlig kontingent som bør være minst 10 ganger den årlige kontingent for enkeltpersoner.

Som æresmedlemmer eller innbudte medlemmer kan utnevnes personer som har innlagt seg fortjeneste ved å fremme foreningens formål. Æresmedlemmer utnevnes av årsmøtet etter enstemmig innstilling fra styret. Innbudte medlemmer utnevnes av styret.

§ 4. Årsmøtet.

Årsmøtet holdes hvert år innen 15. mars og kunngjøres med minst 3 ukers varsel ved direkte melding til medlemmene.

Alle medlemmer som har betalt kontingenten for inneværende år, samt medlemmene av ungdomsorganisasjonen har adgang til årsmøtet.

Stemmerett har alle personlige medlemmer som har betalt full kontingent, samt medlemmer av ungdomsorganisasjonen. Styrets medlemmer har ikke stemmerett ved behandling av regnskap, årsmelding og ved valg av revisorer.

Alle personlige medlemmer er valgbare som tillitsmenn.

Årsmøtet er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt.

De medlemmer, som samtidig er medlem av Norges Naturvernforbund gjennom ungdomsorganisasjonen er ikke valgbare som representanter til Norges Naturvernforbunds representantskap og deres stemmer teller ikke ved valg av representanter.

Årsmøtet ledes av en av årsmøtet valgt dirigent.

Årsmøtet skal:

- trekke opp hovedlinjene for foreningens virksomhet,
- behandle styrets årsberetning og regnskap,
- behandle andre saker som fremlegges av eller gjennom styret,
- velge formann og styremedlemmer med varamenn,
- velge representant(er) med varamenn til Norges Naturvernforbunds representantskap,
- velge 2 revisorer og 1 varamann,
- velge en valgkomité på 3 medlemmer som senest 6 uker før neste årsmøte skal tilstille styret skriftlig forslag til valg av tillitsmenn,
- utnevne æresmedlemmer etter enstemmig innstilling fra styret,
- drøfte saker som medlemmene bringer frem på årsmøtet.

Saker som medlemmene ønsker behandlet på årsmøtet må være kommet til styret senest 2 uker før årsmøtet.

Vedtak fattes med alminnelig flertall, dog krever endring av vedtøkene minst 2/3 flertall, og godkjenning av Norges Naturvernforbund.

NATUR VEST
Utgitt av Vestlandske
Naturvernforening, Ja-
cobsfjorden, Bryggen.
Postboks 1201, 5001
Bergen. Tlf. 21 83 64.
Kontortid: tirsdag og
torsdag kl. 11,30 -
14,30.
Redaktør: Baard Isdahl

Kan du skaffe ETT NYTT MEDLEM ?

I så fall, send oss navn og adresse
på vedkommende som er interessert i
medlem-skap.

Skriv tydelig, helst BLOKKSKRIFT.
Send det til Vestlandske Naturvern-
forening, boks 1201 Bergen, så sen-
der vi postgiroblankett til vedkom-
mende.

Om du vil, kan du bruke talongen
nedenfor.

Kontingenten er for 1976 kr. 40,-
og kr. 10,- i tillegg for ev. fami-
liemedlemskap: ektefelle, barn.

NYTT MEDLEM:

.....

.....
ønsker å bli medlem av Vestlandske
Naturvernforening og dermed også
av Norges Naturvernforbund.

.....

Ververens underskrift

